

اردویی که ارزیابی نداشته باشد، اردو نیست

اردو یک رویداد «سناریومحور»، «مریی محور» و «دارای فرایند ارزیابی شرکت کنندگان در چند مؤلفه شخصی - عملکردی» است که این فرایند ارزیابی شروع سلسله رویدادهای بعدی (تداوم ارتباط) است. بر اساس این سه مؤلفه می‌توان درباره ضرورت اردو صحبت کرد:

اول: اردو به عنوان یک رویداد سناریومحور به صورت برنامه‌ریزی شده، بخشی از داده‌های مربوط به هم را در قالب یک مسیر تصمیم‌گیری در اختیار مخاطب قرار می‌دهد که دستگاه محاسباتی او را به چالش بکشد تا یک تصمیم واقعی بگیرد. مثلاً در اردوهای راهیان پیشرفت ابتدا با حداقل دو بازدید که یکی در محیط مهندسی باشد و یکی در محیط نظام سلامت، دانش آموز و دانشجوی در جریان دو مسیر شغلی متفاوت و اتفاقاتی که در لبه دانش رخ می‌دهد، قرار می‌گیرد و در عین حال حس خوشایندی از آن چیزی که به دست آورده‌ایم به او دست می‌دهد. در برنامه بعد از ظهر با مهارت‌های وایت‌بورد و برخی چالش‌هایی که رسانه‌ها بر او مستولی می‌کنند، آشنا می‌شود و در کارگاه درباره انتخاب‌های آینده خود با منتورهای حاضر در برنامه و دیگر حاضران حتی مباحثه می‌کند. در برنامه نیم‌روز بعد با مسئله کار تیمی آشنا می‌شود چراکه رشد فردی از پیشرفت جمعی، جدا نیست و در بازی‌های تشکیلاتی آنها را تمرین می‌کند و هیچان کار تیمی را می‌چشد. پس اردو با یک فیلمنامه، شرکت‌کنندگان را به یک تصمیم‌گیری می‌رساند.

دوم: در پیاده‌سازی سناریو همان طور که دیدیم، منتورها و تسهیلگرانی هستند که همه آنها از منظر تربیتی مرئی هستند، یعنی همه افراد حتی راننده‌ای که زحمت ایاب و ذهاب را می‌کشد، نقش تربیتی دارد و این افراد هستند که شرکت‌کنندگان را در مسیر فیلمنامه برنامه نگه می‌دارند. این افراد می‌توانند در تمام عمر شرکت‌کنندگان مثل یک مراد محل رجوع افراد باشند.

سوم: ارزیابی بسیار مهم است چراکه اردو فاقد ارزیابی، اردو نیست. در پایان هر اردو و در یک فرایند ۳۶۰ درجه تمام ذی‌نفعان، اعم از مجریان و شرکت‌کنندگان به ارزیابی یکدیگر می‌پردازند. این امر رشد ایشان را در پی خواهد داشت، اما به طور خاص، مربیان بسته به سناریوی برنامه باید کارنامه ارزیابی از شرکت‌کنندگان ارائه دهند، بنابراین ضرورت اردو در به چالش کشیدن افراد برای آشنایی با خود و رسیدن به یک تصمیم‌گاه شوار است.

اردو می‌تواند عمومی یا تخصصی باشد و نیازهای متفاوتی را پوشش دهد اما ابتدا باید گروه‌هایی وجود داشته باشند که این امر را بر عهده بگیرند، یعنی نیازهای مختلف را شناسایی و برای آنها سناریوهای اجرایی پیش‌بینی و بعد امکان سنجی و در نهایت آنها را پیاده‌سازی کنند.

اما موانع اردو در چند سطح قابل بررسی است: در یک سطح با تئوریک که ما داشتیم اول جان‌نیفتان نگاه جامع به اردو و دوم بی‌توجهی به اقتصاد اردو حائز اهمیت است، یعنی اردو بر گزار کردن به عنوان یک صنعت که در دنیا تعریف شده، ضمن حفظ رویکردهای آموزشی نسبت به اندازه مشتریانش هم دارد، در ایران به رسمیت شناخته نمی‌شود و به عنوان یک امر جانبی و حتی گاه لاکچری حساب می‌شود. در سطح آموزش و پرورش و اردوهای دانش‌آموزی، بعد از وقوع چند حادثه، این‌نامه جدیدی از سوی شورای عالی آموزش و پرورش تصویب و با امضای رئیس‌جمهور وقت ابلاغ شد که برگزاری اردوها در مدارس را تقریباً غیرممکن ساخت. تغییر این مصوبات و ابلاغ شده، ضمن حفظ رویکردهای آموزشی شاید مهم‌ترین اولویت مورد نیاز این سطح از اردوها باشد. در سطح دانشجویی شرایط مساعدتر است اما تقریباً به محتوا توجه جدی نمی‌شود و تداوم ارتباط پس از اردو فاقد متولی است. همچنین بی‌توجهی به اولویت‌های واقعی دانشجویان در نگاه مدیران از دیگر مسئله اردوهاست. از طرفی در سطح عمومی هم به دلایل مختلفی از جمله مسائل مالی و تغییرات نگرشی اردوها مورد توجه خانواده‌ها قرار نمی‌گیرند و پیشرفت‌شاهد سفرهای خانوادگی گروهی هستیم که فاقد آن سه مؤلفه مربوط به اردوها هستند.

برای تسریع در اردو بردن دانش‌آموزان و دانشجویان نیاز است که اول: بخش‌هایی از دولت، تسهیلگری‌هایی را انجام دهند. دوم: بخش خصوصی مشابه فرایندی که در اکوسیستم نوآوری و استارت‌آپ کشور رخ داده است، پای کار بیاید و با تحویل گرفتن بخشی از زیرساخت‌ها در این زمینه فعالیت داشته باشد، البته باید مراقب باشیم بخش خصوصی به فکر درآمدهای صرفاً سودی بیش از مصوبات از این راه نباشد و عدالت اجتماعی را مدنظر قرار دهد. بعد از آن، نهادهایی مانند آموزش و پرورش، وزارت علوم و وزارت ورزش و جوانان به عنوان استفاده‌کنندگان اصلی باید کار تخصصی را بپذیرند و کارها را برون‌سپاری کنند، البته با سیاستگذاری‌های اصولی و بجا و همچنین نظارت‌های کلان.

بازداشت

پرونده

مهسا گریندی

اردوی راهیان پیشرفت

گزارش «جوان» از آشنایی نوجوانان و جوانان با دستاوردها در اردوی راهیان پیشرفت

جامعه‌سازی با «روایت پیشرفت»

دستاوردی بسیار خوبی در عرصه‌های مختلف اقتصادی، فرهنگی، دفاعی و علمی داریم، اما نتوانسته‌ایم آنها را به خوبی برای افراد مختلف به خصوص نوجوانان و جوانان به نمایش بگذاریم. به همین دلیل کمتر کسی از پیشرفت‌هایی که نداریم باخبر شده است یا حتی اگر هم خبر داشته باشد، نمی‌داند تا چقدر این پیشرفت‌ها واقعی است. اصلاً برای خیلی‌ها ملموس نیست که وقتی از پیشرفت صنعت یا پیشرفت علم در کشور صحبت می‌شود، یعنی چه اقداماتی انجام شده است و از کجا به کجا رسیده‌ایم چرا که معمولاً برای تبیین پیشرفت‌ها، کارهایی چون سخنرانی و ارائه آمار و ارقام انجام می‌شود و مخاطبان تنها از این طرق نتوانسته‌اند از آخرین اخبار دستاوردهای علمی و صنعتی کشور مطلع شوند. هر چند سخنرانی هم می‌تواند منجر به آگاهی بخشی مخاطبان شود اما حضور فیزیکی افراد در کنار دستاوردها، اثرگذاری بیشتری خواهد داشت و روشگویی و تبیین حقایق را رقم می‌زند. از طرفی مشاهده دستاوردها شنیدنی روایت تجربه‌های موفق در عرصه‌های مختلف می‌تواند عامل امیدآفرینی، ایجاد اعتمادبه‌نفس و همچنین آموزش روش‌های کارآمد به افراد باشد.

حدود دو سال است که برخی از افراد و نهادهای برای روایت پیشرفت به کارهای مختلف و فعال تر شده‌اند. آنها طری تحت عنوان راهیان پیشرفت را در دستور کار خود قرار داده‌اند. در این بین دفتر ارتباطات وزارت صمت نیز اقداماتی را انجام داد تا افراد مختلف را با دستاوردهای حوزه صنعت، معدن و تجارت آشنا کند. در همین راستا اردوی راهیان پیشرفت شکل گرفت که اهداف تعیین‌شده خود را دنبال می‌کند.

راویان پیشرفت مقدم بر راهیان پیشرفت

حسین زاده‌قشمی، مدیر پروژه گسترش گردشگری کسب‌وکار که مدع خود راهیان پیشرفت است به «جوان» می‌گوید: «مقام معظم رهبری در راستای جهاد تبیین فرمایشاتی داشتند و گفتند باید دولت‌سازی و جامعه‌سازی کنیم تا به تمدن نوین

اسلامی برسیم، در این راستا مطالعاتی انجام دادیم و متأسفانه معتقدیم برای جامعه‌سازی در حوزه صنعت و معدن ضعیف عمل شده است، به طوری که بسیاری از مردم اصلاً خبر ندارند در این حوزه چه اتفاقاتی می‌افتد و اصلاً برای‌شان اهمیتی هم نداشته است، بنابراین باید حرکت و جنبشی جامعه‌ساز را رقم می‌زنیم. هر چند می‌توانستیم از ظرفیت تبلیغات و واحد رسانه‌ای استفاده کنیم تا اخبار را به مردم برسانیم، اما بر این باوریم که مردم باید با یکدیگر، اجتماعاتی را شکل دهند و دستاوردها را ببینند و آنها را برای هم روایت کنند.»

او در پاسخ به این سؤال که کدام نهادها و سازمان‌ها برای اردوی راهیان پیشرفت پای کار آمده‌اند، اظهار می‌دارد: «تمام تلاش‌مان را کردیم با روابط عمومی‌های وزارت ارتباطات و تفاهنامه امضا کنیم، برای مثال با روابط عمومی وزارت علوم، سازمان تبلیغات اسلامی و شورای سیاستگذاری ائمه جمعه، تفاهنامه‌هایی برای اعزام مخاطبان امضا کردیم، در مقابل اما برخی از نهادها مانند وزارتخانه آموزش و پرورش همکاری مؤثری نداشتند، به همین دلیل نتوانستیم اقدامات خوبی در برخی از بخش‌ها رقم بزنیم.»

قشمی درباره نحوه فعالیت اردوی راهیان پیشرفت اینگونه توضیح می‌دهد: «سه‌ماهه‌ای برای اردوی راهیان پیشرفت راه‌اندازی شده است که در آن، میزبانان و میهمانان ثبت‌نام می‌کنند و پس از آن، ما وارد کار می‌شویم همکاری میان آنها را انجام می‌دهیم. در حال حاضر حدود ۴۰۰ واحد صنعتی برای میزبانی اعلام آمادگی کرده‌اند.»

او با بیان اینکه اردوی راهیان پیشرفت برای سه گروه «۱۲ تا ۱۸ سال»، «۱۸ تا ۳۰ سال» و «مادران» انجام می‌شود، تصریح می‌کند: «برای هر بازدید گروه ۱۲ تا ۱۸ سال یک بازی اجتماعی طراحی می‌کنیم، یعنی به محض اینکه بچه‌ها وارد اردو می‌شوند، انگار وارد یک بازی اجتماعی شده‌اند تا یک صنعت را ببینند و برخی از آنها پس از برگزاری مسابقه به عنوان سفیر فرهنگی

صنعت انتخاب می‌شوند. همچنین جوانان ۱۸ تا ۳۰ سال هم وارد باشگاه مشاوران جوان خواهند شد و مادرانی که در اردوها شرکت می‌کنند نیز باشگاه مادرانه را تشکیل می‌دهند.»

مدیر پروژه گسترش گردشگری کسب و کار با تأکید بر اینکه «راویان پیشرفت مقدم بر راهیان پیشرفت است»، می‌گوید: «اگر ما روایت‌کنندگان مناسبی از پیشرفت در صنعت، معدن، تکنولوژی و حوزه‌های مختلف دیگر نداشته باشیم، کارمان به تنگنمی‌رسد چرا که روایت غییردقیق یا بیان اطلاعات اشتباه مراجع‌کنندگان را از موضوع دل‌زده می‌کند.»

هم‌افزایی تنها کلید موفقیت است

قشمی اظهار می‌دارد: «اعزام‌های اردوی راهیان پیشرفت از بهمن ۱۴۰۰ شروع شده است اما «جامعه‌سازی» تنها با یک اردوی یک روزه یا دو روزه اتفاق نمی‌افتد. هر چند بازدیدکنندگان در اردو با دیدن دستاوردها حال‌شان خوب می‌شود و امید پیدا می‌کنند، اما این امید در تداوم ارتباط ما با بچه‌ها عمیق خواهد شد و آن وقت جامعه‌سازی انجام می‌شود، بنابراین معتقدیم اردوی راهیان پیشرفت نباید ختم به بازدید شود و بعد از آن نیز باید مروره‌ای میان بازدیدکنندگان وجود داشته باشد، به همین دلیل باشگاه‌ها را شکل دادیم تا ارتباطات را تداوم ببخشیم. از این طریق تعدادی از مخاطبان به راویان پیشرفت در میان خواهند

مدارس و همکاران شان تبدیل می‌شوند. همچنین عده‌ای علاقه‌شان را با دیدن این دستاوردها پیدا می‌کنند و صنایع میزبان نیز می‌توانند از میان مراجعه‌کنندگان، نیروهای مناسب کارشان راگزینش و روی آنها سرمایه‌گذاری کنند.»

او به موانعی که بر سر راه‌شان قرار داشته است، اشاره می‌کند و می‌گوید: «تغییر وزرا که مدام در وزارت صمت اتفاق افتاد، طرح خوب راهیان پیشرفت را ذبح کرد چرا که ابتدا کارها را با آقای فاطمی‌امین پیش بردیم و طراحی ستاد را انجام دادیم، درست زمانی که می‌خواستیم ستاد را شکل بدهیم، آقای فاطمی‌امین از وزارتخانه رفتند و آقای نیازی به جای‌شان آمدند. مجدداً طرح

را برای آقای نیازی توضیح دادیم، ایشان حکم زدند و پروژه گردشگری صنعتی به کل کشور ابلاغ شد تا کار را شروع کنیم اما ایشان هم از وزارت صمت رفتند، پس از آن آقای علی‌آبادی وزیر شد، بنابراین طی این مدت، ما گرفتار توجیه کردن وزرا و مختلف برای پروژه شده بودیم و در شرایطی که می‌توانستیم یک میلیون دانشجوی و دانش‌آموز را به اردوهای راهیان پیشرفت اعزام کنیم اما کمتر از نیمی از این تعداد انجام شده است.»

مدیر پروژه گسترش گردشگری کسب و کار با تأکید بر اینکه هم‌افزایی میان سازمان‌ها و نهادهای مختلف، تنها کلید موفقیت است، می‌گوید: «اگر قصد داریم اردوی راهیان پیشرفت به نتایج و اهدافی که ترسیم کرده است دست یابیم، رزم آن هم‌افزایی و هماهنگی میان سازمان‌ها و نهادهاست چرا که افراد زیادی برای رفتن به این اردوها اشتیاق دارند و صنایع مختلف هم پای کار آمده‌اند، فقط باید هماهنگی‌ها به درستی انجام شود. به تازگی رئیس‌جمهور، آقای تقدیری را به عنوان رئیس ستاد راهیان پیشرفت انتخاب کرده‌اند. امیدوارم با تیم جدیدی که در وزارت صمت مستقر شده است، امور مربوط با قوت و سرعت بیشتری ادامه پیدا کند و شاهد اعزام میلیونی راهیان پیشرفت در سال جدید، به خصوص در میان گروه‌های دانش‌آموزی و دانشجویی باشیم.»

نظر بازدیدکنندگان چه بوده است؟

نوجوانان و جوانان زیادی در اردوی راهیان پیشرفت شرکت کرده و آن را تأثیرگذار دانسته‌اند. برخی از آنها نکاتی را مطرح کردند که توجه به آنها می‌تواند موجب اثرگذاری بیشتر این اردوها شود. شادمهر معتمدی که ۲۴ سال دارد و دانشجوی رشته کارشناسی مهندسی مکانیک است به تازگی به یکی از اردوهای راهیان پیشرفت رفته است. او در این رابطه به «جوان» می‌گوید: «ماه گذشته بود که ما را به کارخانه خودروسازی بردند. در آنجا دیدن این صنعت، برای‌مان جالب و جذاب بود، اما از آنجا که رشته من مهندسی مکانیک است، انتظاراتم از خودروسازی بیش از این‌ها بود، چرا که در برخی از بخش‌های آن از مسائل روز دنیا غفلت کرده بودند و در برخی دیگر از بخش‌ها هم از همه ظرفیت استفاده نمی‌شد.» او ادامه می‌دهد: «همانطور که مدیران و مسئولان بسیار زیادی در کشور تأکید می‌کنند فاصله زیادی میان دانشگاهیان و صنعتگران ایجاد شده است، این موضوع در کارخانه خودروسازی به خوبی دیده می‌شود، در صورتی که در کشور ظرفیت بسیار خوب و همچنین افراد باسواد و علاقه‌مند زیادی وجود دارند اما از اینها به درستی استفاده نشده است. شاید اردوی راهیان پیشرفت بتواند شرایط را تسهیل‌کننده دهد، اما این در صورتی است که این اردوها فقط در حد یک رفت و آمد و یک نمایش نباشد.»

ملیحه بهمن‌آبادی ۱۸ ساله نیز در همین اردو شرکت کرده است. او توضیح می‌دهد: «دیدن اینکه در یک کارخانه خودروسازی چه می‌گذرد و یک خودرو چگونه ساخته می‌شود، بسیار جذاب بود. تمام بخش‌های ساخت یک خودرو و حتی نحوه تست گرفتن آن را هم دیدیم. از آنجا که رشته تحصیلی من کامپیوتر است، این ذهنیت برای‌م ایجاد شد که می‌توانم با ادامه این رشته، کارهای مؤثری را در کارخانه‌های مختلفی چون خودروسازی انجام دهم و این اردو علاقه‌مندی من را نسبت به رشته‌ام دوچندان کرد.»

همچنین ابوالفضل هادی‌خامنه یکی از دانش‌آموزانی است که در اردوی راهیان پیشرفت شرکت کرده است. او در رابطه با نظر خود در این اردو می‌گوید: «ماه گذشته به کارخانه تولید بسکویت رفتم و علاوه بر بازدید از خط تولید، انبار و آزمایشگاه آن را از نزدیک دیدم. در این اردو درباره تولید و بسته‌بندی بسکویت صحبت و روایتی از مسیری که این صنعت طی کرده نیز مطرح شد. در کل، اردوی خوبی بود اما بهتر بود که رده‌های سنی در آن تفکیک می‌شد. در این صورت ما می‌توانستیم با هم‌سن و سالان مسائل را که می‌دیدیم به بحث بگذاریم و جذابیت این اردو برای‌مان بیشتر می‌شد.»

بازدید از صنایع تا این مرحله از کار در افزایش روحیه امیدآفرینی جوانان و نوجوانان اثرگذار بوده و توانسته است برخی از آنها را به رشته‌های مختلف صنعتی علاقه‌مند کند، از سوی دیگر، نظراتی از سوی بازدیدکنندگان مطرح شده است که توجه به آنها می‌تواند به بهتر شدن روند کار کمک کند و همچنین موجب رشد و پیشرفت صنایع شود. به نظر می‌رسد اگر اردوی راهیان پیشرفت، مسیر اصلی خود را با قوت در پیش بگیرد و موانع سر راهش را کنار بزند، می‌تواند اهدافی که تعیین کرده است، دست یابد. باید منتظر ماند و دید این اردوها تا چه میزان می‌توانند در مسیر خود موفق عمل کنند.

مدیرکل فرهنگی و هنری وزارت آموزش و پرورش در گفت‌وگو با «جوان» مطرح کرد

دانش‌آموزان راوی پیشرفت می‌شوند

مشیتی داشته است، حتی وقتی گروهی از دانش‌آموزان نسخه را به اردوهای راهیان پیشرفت بردیم، دیدیم که دیدگاه آنها قبل و بعد از اردو چقدر تفاوت داشته است. آنها با دیدن دستاوردهای کشور به خصوص در حوزه‌هایی مانند دفاعی و ساخت موشک نگرش‌شان نسبت به توانایی‌های کشور تغییر کرده است.»

پورثانی در پاسخ به این سؤال که چه گروهی از دانش‌آموزان برای اردو انتخاب می‌شوند، می‌گوید: «تمام رده‌های سنی برای اردو انتخاب می‌شوند، اما اولویت ما دانش‌آموزان متوسطه اول است چرا که قصد انتخاب رشته دارند و می‌توانند آینده بهتری را برای خودشان ترسیم کنند. بعد از آن نیز بچه‌های مدارس سمپاد را مدنظر قرار داده‌ایم. علاوه بر آن، تاکنون حدود ۵۵ هزار همکار فرهنگی نیز در اردوهای راهیان پیشرفت شرکت کرده‌اند.»

اما اردوها به سمت کدام شهرها و در کدام بخش‌ها بر گزار شده است؟ مدیرکل فرهنگی و هنری وزارت آموزش و پرورش به این سؤال پاسخ می‌دهد: «دو‌هایی درون‌شهری به پارک‌های علمی فناوری، نیروگاه‌ها و کارخانجات مختلف انجام شده است. همچنین اردوهای برای بازدید از دستاوردهای موشکی هماهنگ شد که در این زمینه سازمان هوافضای سپاه همکاری بسیار خوبی با ما داشت. همچنین شرکت صنایع پتروشیمی خلیج فارس و تأسیسات اتمی آب سنگین از یک نیازی برای کار آمدن و اجازه بازدید دارند که

مهر سال گذشته بود که سیدابراهیم رئیسی، رئیس‌جمهور کشورمان در بازدید ستادی از وزارت آموزش و پرورش، پیشنهاد راه‌اندازی و برگزاری اردوهای «راهیان پیشرفت» را با هدف ایجاد نشاط در دانش‌آموزان و مشاهده پیشرفت‌ها و دستاوردهای کشور به مسئولان این وزارتخانه داد و گفت: محیط‌های علمی و پژوهشی دانشگاهی از جمله مکان‌های بسیار جذاب و دیدنی برای دانش‌آموزان است و نشان دادن پیشرفت‌ها و دستاوردها و افتخارات کشور به نسل نوجوان و جوان خشتی‌کننده اخبار منفی و القانات نادرست رسانه‌های خارجی به نسل امروز ماست. بعد از این توصیه مقدمات اردوهای دانش‌آموزی تحت عنوان اردوهای راهیان پیشرفت انجام شد، به دنبال آن گروهی از دانش‌آموزان از دستاوردهای جمهوری اسلامی ایران در حوزه‌های مختلف بازدید کردند. در این رابطه محمدحسین پورثانی، مدیرکل فرهنگی و هنری وزارت آموزش و پرورش، می‌گوید: «یکی از نکاتی که برای دانش‌آموزان ما خیلی مهم است امیدآفرینی و هویت‌بخشی نسبت به فضای کشور است که در آن هویت ملی آنها تقویت می‌شود. این امیدآفرینی از راه‌های مختلفی ایجاد می‌شود که یکی از راه‌ها، دیدن دستاوردهای ملی است؛ اینکه هموطنان ما نتوانسته‌اند کارهای بزرگی انجام دهند.» او ادامه می‌دهد: «هدف از تشکیل اردوهای راهیان پیشرفت و فرستادن دانش‌آموزان به این اردوها، امیدآفرینی و تقویت هویت ملی در میان آنها بوده که تاکنون بازخورد بسیار

تمام رده‌های سنی برای اردو انتخاب می‌شوند، اما اولویت ما دانش‌آموزان متوسطه اول است چرا که قصد انتخاب رشته دارند و می‌توانند آینده بهتری را برای خودشان ترسیم کنند

افزوده شود.» به گفته او، اردوها در تابستان هم در حال انجام است و دانش‌آموزان زیادی در این تعطیلات با دستاوردهای کشور در حوزه‌های مختلف آشنا می‌شوند.